

LAKTUKA (43) *sb f*

laktuka (36), **łaktuka** (4), laktuka *a.* łaktuka (3); łaktuka *Goski*; laktuka : łaktuka *SienLek* (1 : 3). [Za formę wątpliwą uznano zapisy przez *L* w tekście gdzie występują obie odmianki.]

-ac- (28), -ak- (15).

Oba a jasne.

sg *N* laktuka (17). $\diamond$ *G* laktuki (13). $\diamond$ *A* laktukę (7). $\diamond$ *I* laktuką (6).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Lactuca sativa L.*; sałata siewna, dwuletnia roślina jadalna z rodziny złożonych (*Compositae*) używana również w lecznictwie [*lactuca* – to jest ziele, które my sałatą zowiemy *Mącz* 183b; – sałata *Calep*; sałata własna, łocyga – *lactuca Cn*] (39) : *A* gdy była iuż godzina wieczorzé/ liádl za ftol s nimi Iezus mily/ [...] laktukę tamo też poštawili. *OpecŻyw* 89v; *A* gdy s łzpinakiem albo z laktuką [łobodę] będziefz požiwał gorączkę trapi chłozdącz. *FalZioł* I 12a, [*8] [2 r.], I 43a, 50d, 73d [2 r.], 74a [3 r.] (25); Iedz łaktukę s podrošnykyem *Goski* A10; *SienLek* 7v, 29v.

Wyrażenia: »laktuka domowa« (3): *Mocz they laktuki domowey ieft zimna y wilka miernym obyczaiem.* *FalZioł* I 73d, I 74a. [Cf *macz.* 3.]

»nasienie z laktuki, od laktuki« (1 : 1): *FalZioł* I 6c; *Weźmi Mirry czyftey/ nášieniá z łáktuki/ białego máku* *SienLek* 56v.

»sok z laktuki, laktuki« [szyk 2 : 1] (2 : 1): *A* nie przefthanie chęć takowa: aż będzie pił sok z laktuki *FalZioł* IV 39d, I 74a, V 39v.

Szereg: »laktuka albo sałata« [szyk 2 : 1] (3): *FalZioł* V 75v; *Cyemnym oczom fluzy mleko z sałaty/ álbo łáktuki* *SienLek* 65, 90v. [Cf *znac.* 3.]

2. *bot. Lactuca serriola Torner (Lactuea scariola L.)*; sałata kompasowa, roślina lecznicza i trująca z rodziny złożonych (*Compositae*) (1) :

Zestawienie: »laktuka polna« (1): *Wezmi Laktukę á nawięczye połną/ wyfušzywłzy iá na flónczu fetrzy na proch* *FalZioł* I 74b.

3. *bot. Mycelis muralis (L.) Dum.*; sałatnik leśny, bylina trująca z rodziny złożonych (*Compositae*) (1) :

Wyrażenie: »laktuka leśnia« (1): *SAłatha albo laktuka ieft dwoiaka, Iedna ieft domowa á druga lefnia* *FalZioł* I 73d.

Szereg: »sałata albo laktuka« (1): *FalZioł* I 73d cf *Wyrażenie*.

4. *bot. Lactuca serriola Torner (Lactuca scariola L.)*; sałata kompasowa albo: *Lapsana communis L.*; łocyga pospolita, roślina jednoroczna z rodziny złożonych (*Compositae*) [ze względu na podobieństwo laktuki i łocygi nazwy obu roślin mogły być używane wymiennie lub ulegać pomieszaniu] (2) :

Szereg: »laktuka, to jest (albo) łocyga (sałata)« (2): *Albo náwarzyć Rożey/ fiołkow/ ślazu/ łáktuki/ to ieft/ łocygi* *SienLek* 52v; *Łocygá albo łáktuká po ftárošwiecku/ džiš SAłatá profta.* *SienLek* 216v.

Synonimy: 1., 3. sałata; 4. łocyga, sałata.